

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 110-річчю
з дня народження
І. В. САВИЦЬКОГО

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

(для студентів та молодих вчених)

22–23 квітня 2021 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 110-річчю з дня народження
І. В. САВИЦЬКОГО

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

(для студентів та молодих вчених)

22–23 квітня 2021 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

УДК 06.091.5:061.3:61-057.875
С 91

Головний редактор:

ректор, академік НАМН України,
проф. В. М. Запорожан

Заступники голови:

в. о. проректора з науково-педагогічної роботи,
з. д. н. т. України, проф. О. О. Шандра,
науковий керівник Ради СНТ та ТМВ
проф. О. Г. Юшковська

Редакційна колегія:

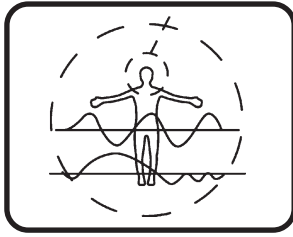
проф. Р. С. Вастьянов, проф. В. Г. Марічереда,
проф. А. С. Сон, доц. К. О. Талалаєв,
проф. І. П. Шмакова

Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини
С 91 (для студентів та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар.
участю, присвячена 110-річчю з дня народження І. В. Савицького.
Одеса, 22–23 квітня 2021 року : тези доп. — Одеса : ОНМедУ, 2021.
— 168 с.

ISBN 978-966-443-104-7

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю для студентів та молодих вчених, присвяченої 110-річчю з дня народження І. В. Савицького, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

УДК 06.091.5:061.3:61-057.875

СЕКЦІЯ МОРФОЛОГІЧНИХ, ФІЗІОЛОГІЧНИХ НАУК, МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ, БІОФІЗИКИ ТА МЕДИЧНОЇ АППАРАТУРИ

Секция морфологических, физиологических
наук, медицинской биологии, биофизики
и медицинской аппаратуры

Section of Morphological, Physiological Sciences,
Medical Biology, Biophysics and
Medical Equipment

ВПЛИВ СТРЕСУ НА СКЛАД КІШКОВОЇ МІКРОБІОТИ

Тимофєєв М. С., Рябенка О. Д.,
Русакова М. Ю.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

Дослідження останніх років виявили наявність тісного взаємозв'язку між таким фізіологічним станом людини, як стрес, та складом кишкової мікробіоти. Сучасні уявлення о взаємосп'ясованій комунікації між нервовою системою та кишковою мікробіотою знайшли відображення у понятті «кишково-мозкова вісь» організму людини, яка здійснює координацію фізіологічних функцій та реакцій через автономну нервову систему, гіпоталамо-гіпофізарно-адреналову систему, а також молекули міжмікробної взаємодії «*quorum sensing*».

Стрес має здатність активізувати «кишково-мозкову вісь» за допомогою гормональних та нейронних шляхів, що спричиняє порушення бар'єрної функції кишечника та суттєві зміни у складі мікробіоценозу товстої кишки. Різними дослідниками визначено, що зміни якісного та кількісного складу кишкової мікробіоти, в свою чергу, впливають на когнітивні властивості, тривожність, продукцію нейротрофічних факторів. Кишкова мікробіота виробляє широкий спектр біологічно активних сполук, які мають важливе значення для організму, зокрема серотонін, цитокіни, триптофан, коротко ланцюгові жирні кислоти. При цьому, наприклад, недостатність серотоніну вважається як один з основних факторів розвитку тривоги, агресії, афективних розладів та стресу. Зменшення видового складу мікробіоти кишечника асоціюється з підвищеною реакцією гіпоталамо-гіпофізарно-надниркової системи, збільшенням концентрації прозапальних цитокінів, зниженням стійкості до стресу та депресією. Отже, сьогодні є досить перспективним розробка шляхів корекції функціонального стану

нервової системи людини з урахуванням впливу цієї терапії на склад кишкової мікробіоти, а також навпаки, чітко визначення можливих наслідків змін у мікробіоценозі кишечника на активність нервової системи.

АНАТОМІЧНЕ ПРЕПАРУВАННЯ — ВАЖЛИВА СКЛАДОВА У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Остапенко А. О., Кожухаренко Т. І.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

В сучасних умовах діджиталізації, навчання студентів-медиків вимагає різноманітних методичних підходів. Нові технології цього процесу впроваджуються задля покращення якості надання освітніх послуг. Тому вкрай важливо й надалі вдало поєднувати застосування класичних та новітніх підходів до навчання. Для формування правильної уяви про розташування та будову органів, а також, у подальшому, діагностики захворювань необхідні не тільки теоретичні знання стосовно будови людського тіла, а й практична складова учбового процесу на кафедрі нормальної та патологічної клінічної анатомії ОНМедУ. Ми вважаємо, що препарування є невід'ємною складовою в процесі вивчення анатомії, тому що при виготовленні нативних препаратів є можливість достатньо детально побачити та запам'ятати топографію органів, судин, нервів та їх відношення один до одного. Ще за часів М. І. Пирогова розтин людських тіл та вивчення анатомічних творень було одним з основних складових практично-орієнтованих методів навчання майбутніх лікарів. На жаль, використання трупного матеріалу в сучасному учбовому процесі різко зменшилося, але не втратило своєї актуальності та ефективності. Можливість поверхневого огляду та поширеного препаруван-

ня людського тіла полегшує вивчення морфологічних структур та інтенсифікує засвоєння анатомії в цілому, а також підвищує зацікавленість студентів предметом та сприяє формуванню професійних компетенцій. Морфологи зазначають, що студенти-медики, які після вивчення теоретичного матеріалу відпрацювали методику препарування, мають якісніший рівень знань з анатомії людини. Будь-яка новітня технологія навчання анатомії, в жодній країні світу, не змогла сто відсотково замінити базові класичні методи надання знань з цієї дисципліни. А вони приходять не тільки при вивченні підручників, методичної, допоміжної літератури, а й внаслідок практичної роботи з трупним матеріалом і, головне, за наявності щирого бажання студентів стати висококваліфікованими фахівцями.

КИШЕЧНИК И МОЗГ: КАК МИКРОБИОТА ВЛИЯЕТ НА ЦНС. МЕХАНИЗМЫ УЧАСТИЯ МИКРОБИОТЫ В ПАТОГЕНЕЗЕ БОЛЕЗНИ АЛЬЦГЕЙМЕРА

Бородина А. Б.

Донецкий национальный медицинский университет, Мариуполь, Украина

По данным ВОЗ, в мире насчитывается почти 50 млн. человек, страдающих деменцией (на долю болезни Альцгеймера из них приходится около 75 % случаев). Микробиота может играть как позитивную, так и негативную роль в патогенезе заболеваний нервной системы, что обусловлено оксидативным стрессом в нейронах и прямым действием микробных метаболитов на геном нервных и глиальных клеток. Нервные влияния — в основном опосредованные волокнами блуждающего нерва, могут поддерживать нормальное состояние кишечного эпителиального барьера, а также могут служить транспортной осью для микробных метаболитов на их пути в ЦНС. Касательно взаимосвязи с болезнью Альцгеймера: на это косвенно указывает тот факт, что в амилоидных бляшках и окружающих их сосудах, страдающих болезнью Альцгеймера, обнаруживаются липополисахариды — вещества, характерные для клеточных стенок бактерий и вызывающие воспалительные реакции. Липосахарид ингибирует экспрессию гена легкой цепи нейрофиламента (NF-L) в нервной ткани. В другой научной работе была выявлена взаимосвязь с метаболитом микрофлоры — триметиламиноксидом. Уровень содержания триметиламинооксида в цереброспинальной жидкости повышен у людей, страдающих болезнью Альцгеймера, по сравнению с людьми, не страдающими когнитивными расстройствами. Представленные данные открывают достаточно перспективную область для исследований нейродегенеративных заболеваний.

МОДЕЛЮВАННЯ ЕПІЛЕПТИЧНОГО СТАТУСУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПІЛОКАРПІНУ ТА ПІКРОТОКСИНУ

Копйова Н. В., Прищепя О. О.

*Одесский национальный медицинский университет,
Одеса, Украина*

Метою роботи з'явилося дослідження ефектів поєднуваного застосування пілокарпіну (Пі) і пікротоксину (Пк), в різних дозах на розвиток епілептичного статусу (ЕС). Експерименти виконували на 70 щурах, самцях лінії Вістар з масою 180–220 г.

Досліджувалися ефекти наступних комбінацій Пі і Пк: 150/3,0 мг/кг; 150/1,0 мг/кг; 75/1,0 мг/кг; 50/1,5 мг/кг. З метою зниження летальності тварин з ЕС, щурам заздалегідь вводили М-скопаломін (3 мг/кг) і через 1,5 — 2 години після розвитку ЕС вводили тіопентал (25 мг/кг). Протягом 3-х днів після введення епілептогенів і розвитку ЕС щурам вводили фізичний розчин і глюкозу. Реєстрували латентний період розвитку ЕС, поведінкові, електрографічні судомні реакції. З'ясовано, що в умовах поєднаного застосування Пі і Пк відповідно в дозах 150/3,0 мг/кг і 150/1,0 мг/кг у всіх тварин розвинувся ЕС, який супроводжувався 100 % летальністю. Роздільне застосування Пі і Пк у цих дозах не викликало появи ЕС. Комбіноване введення менших доз Пі і Пк (1,0–1,5 мг/кг) зменшувало кількість тварин з ЕС від 95 до 80 % і знижувало летальність до 35 %. Відмінності в середній тривалості латентного періоду ЕС і розвитку поведінкових епілептиформних феноменів у тварин, що отримали різні поєднання доз Пі і Пк, не спостерігалось. ЕЕГ дослідження показали, що після введення епілептогенів з'являлася високочастотна активність спочатку в гіпокампі або мигдалині, а потім в корі головного мозку. Протягом подальших 10–15 хв вказана активність трансформувалася у високочастотну спайкову активність з наростаючою амплітудою і частотою, що супроводжувалася поведінковими судомами. ЕС характеризувався появою в ЕЕГ високочастотної, генералізованої судомної активності у всіх реєстрованих структурах мозку. Введення тіопенталу-натрію не зупиняло ЕЕГ-судомної активності, яка реєструвалася протягом 24–30 годин після введення епілептогенів.

Наші результати дозволяють зробити висновок про те, що, введення підпорогових доз Пк значно підвищувало чутливість тварин до Пі і свідчить про синергізм в судомній дії епілептогенів з різними механізмами дії.

МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ СТАТЕВОНЕЗРІЛИХ ЩУРІВ ПІСЛЯ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ ТЯЖКОСТІ

Прус І. В., Прус Р. В.

*Одесский национальный медицинский университет,
Одеса, Украина*

Черепно-мозкова травма (ЧМТ) у сучасному світі є не тільки медичною, але й важливою соці-